

PETR BEZRUČ: SLEZSKÉ PÍSNEĚ

Ukázka č. 1

...
A když strach přešel
A ze stanů se odvážili lidé
A zřeli vlahou zemi,
květ neznámý a vůni fial čili,
a zřeli, že se dobrý bůh
na ně podíval, jimi uražený,
a viděli v své duši,
že se nikdy den ten nevrátí zpátky
tu smutek hlubší žití
vráz schýlil hlavy zasmušilých mužů
a šíje teskných žen
a v dvojnásobném dále žili smutku,
neb cítili, že jednou
jas žití šel kol jejich mračné země,
a jejich přešel vinou –
a víc se nenavráť!

...
Bez konce, slečno, s oným půjde štěstí,
jenž bude vaším mužem, -
však na strom zvadlý nepřipínám růži.

...
A já ji miloval a ona se mi vdala!
Tak můj krb vyhas, v srdce lehly stíny,
a smutek bez konce jde mojí žitím,
když vzpomenu si často,
že sladkým krokem kolem mne šla láska,
a já přirazil dveře svojí chaty,
a nikdy víc se nenavráť zpátky!

Úkoly k ukázce:

1. Určete název básně.
2. Do jakého tematického okruhu Slezských písní básně zařadíte?
3. Jakou další básně z tohoto tematického okruhu znáte?
4. Jaký typ verše Bezruč v básni použil? Zdůvodněte.
5. Vyhledejte metaforu.
6. Vyhledejte personifikaci.
7. Vyhledejte inverzi.
8. Jakou kompozici má uvedená básně? Vysvětlete.
9. Co má společného závěr první a třetí sloky?
10. Jak rozumíte slovu *čili* ze čtvrtého verše?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní list byl vytvořen v rámci projektu
"Nová cesta za poznáním", reg. č.
CZ.1.07/1.5.00/34.0034, za finanční podpory
Evropského sociálního fondu a rozpočtu ČR.

Uvedená práce (dílo) podléhá licenci Creative Commons
Uvedte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko

Ukázka č. 2

Šel starý Magdón z Ostravy domů
v bartovské harendě večer se stávil,
s rozbitou lebkou do příkopy pad.
Plakala Maryčka Magdónova.

Vůz plný uhlí se v koleji zvrátil.
Pod vozem zhasla Magdónova vdova.
Na Starých Hamrech pět vzlykalo sirot,
nejstarší Maryčka Magdónova.

...

Maryčko, mrzne a není co jísti...
Na horách, na horách plno je dřeva...
Burmistr Hochfelder viděl tě sbírat,
má mlčet, Maryčko Magdónova?

Cos to za ženicha vybrala sobě?
Bodák má k rameni, na čapce peří,
drsné má čelo, ty jdeš s ním do Frydku,
půjdeš s ním, Maryčko Magdónova?

...

Maryčko, po straně ostré jsou skály,
podle nich kypí a utíká k Frydku
šumivá, divoká Ostravice.
Slyšíš ji, rozumíš, děvucho z hor?

...

Na Starých Hamrech na hřbitově při zdi
bez křížů, bez kvítí krčí se hroby.
Tam leží bez víry samovrazi.
Tam leží Maryčka Magdónova.

Úkoly k ukázce:

1. Jak se nazývá uvedená báseň?
2. O jaký typ básně se jedná? Vysvětli.
3. Uveď příklad další Bezručovy básně tohoto typu.
4. Vyhledej personifikace.
5. Vyhledej epizeuxis.
6. Vyhledej v textu řečnické otázky.
7. Co mají společného poslední verše každé sloky?
8. Vyhledej ironii.
9. Vyhledej v textu nářeční slova.
10. K jakému nářečí patří?